

<https://helda.helsinki.fi>

Majava maisemoi : Patoallas hukuttaa puita mutta pidättää ravinteita ja lisää luonnon monimuotoisuutta

Vehkaoja, Mia

2012

Vehkaoja , M & Nummi , P 2012 , ' Majava maisemoi : Patoallas hukuttaa puita mutta pidättää ravinteita ja lisää luonnon monimuotoisuutta ' , Metsälehti , Vuosikerta. 80 , Nro 5 , Sivut 22-23 .

<http://hdl.handle.net/10138/42724>

---

publishedVersion

Downloaded from Helda, University of Helsinki institutional repository.

This is an electronic reprint of the original article.

This reprint may differ from the original in pagination and typographic detail.

Please cite the original version.

Saara Kattainen

Suomen luonto oli ilman majavaa puoli vuosisataa, 1930-luvun lopulle.

Majava maisemoi

**Patoallas hukuttaa
puita mutta pidättää
ravinteita ja lisää luonnon
monimuotoisuutta.**

MIA VEHKAOLA, PETRI NUMMI

Metsäntutkimuslaitos on tutkinut Evolla majavan vaikutuksia monimuotoisuuteen. Lepakkojen määrää ja ruokailuaktiivisuutta vertailtiin majava-altailla ja majavattomilla metsäalammilla.

Lepakot – vesisiipat ja pohjanlepakot – pyydystivät majavatulvikoilta hyönteisiä selvästi ahkerammin kuin muilla paikoilla. Sammakkoeläimiin majavalla

oli karuilla metsäalammilla vielä suurempi vaikutus. Keväisten kurnutuslaskentojen perusteella todettiin, että majava-altaiden sammakoiden lajimäärä oli suurempi kuin vertailualan. Tämä johtui siitä, että viitasammakoita esiintyi vain majavatulvikoilta.

Havainnot ovat merkityksellisiä, sillä sammakkoeläimet ja lepakot ovat maailmanlaajuisesti uhattuja, koska niiden suositmat kosteikkoympäristöt katoavat. Majavaa kannattaa tämänkin vuoksi kannalta suosia luonnonhoitajana.

Majavan paluu

Majava oli asuttanut Suomea jo 10 000 vuotta ennen kuin viimeisen alkuperäisen majava ammuntin Sallassa vuonna 1868. Tämän jälkeen luontomme oli puoli vuosisataa ilman majavaa kunnes niiden palautusitutukset aloitettiin vuosina 1935–1937. Tuolloin Suomeen tuotiin 17 eu-

rooppamajavaa Norjasta.

Samoihin aikoihin eurooppamajavan palautusitutusten kanssa Suomeen tuotiin myös amerikkamajava New Yorkista. Nämä kaksi lajia ovat elintarvikkeiden hyvin samankaltaisia.

Nykyään eurooppamajavia on lähinnä Satakunnassa, ja niiden kannaksi arvioidaan parituhatta yksilöä. Eurooppamajava on vaurantunut laji Suomessa. Amerikkamajavia puolestaan on noin 12 000. Ruotsissa, Nor-

Majava luo kosteikkoja, jotka ovat Euroopan uhatuimpia elinympäristöjä.

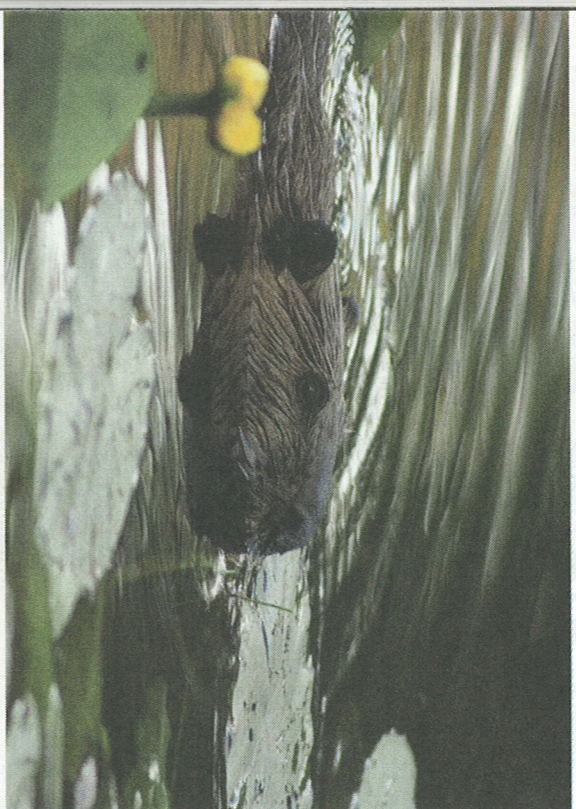
Kirjoja elävästä metsästä

Nyt saat Metsäkustannuksen metsäkirjat KIPA-kirjakaupoista.

Tervetuloa tutustumaan!

Lähimmän KIPA-kirjakaupan näet osoitteesta www.kipa.fi

Saara Kattainen

Suomen luonto oli ilman majavaa puoli vuosisataa, 1930-luvun lopulle.

Majava maisemoi

Patoallas hukuttaa puuta mutta pidättää ravinteita ja lisää luonnon monimuotoisuutta.

vat. Majavaa kannattaa tänäkin vuoksi kannalta suosia luonnonhoitajana.

Majavan paluu

Majava oli asuttanut Suomea jo 10 000 vuotta ennen kuin viimeisen alkuperäinen majava ammattiin Sallassa vuonna 1868.

Tämän jälkeen luontomme oli puoli vuosisataa ilman majavaa kunnes niiden palautusistutukset aloitettiin vuosina 1935–1937. Tuolloin Suomen tuotitiin 17 eu-

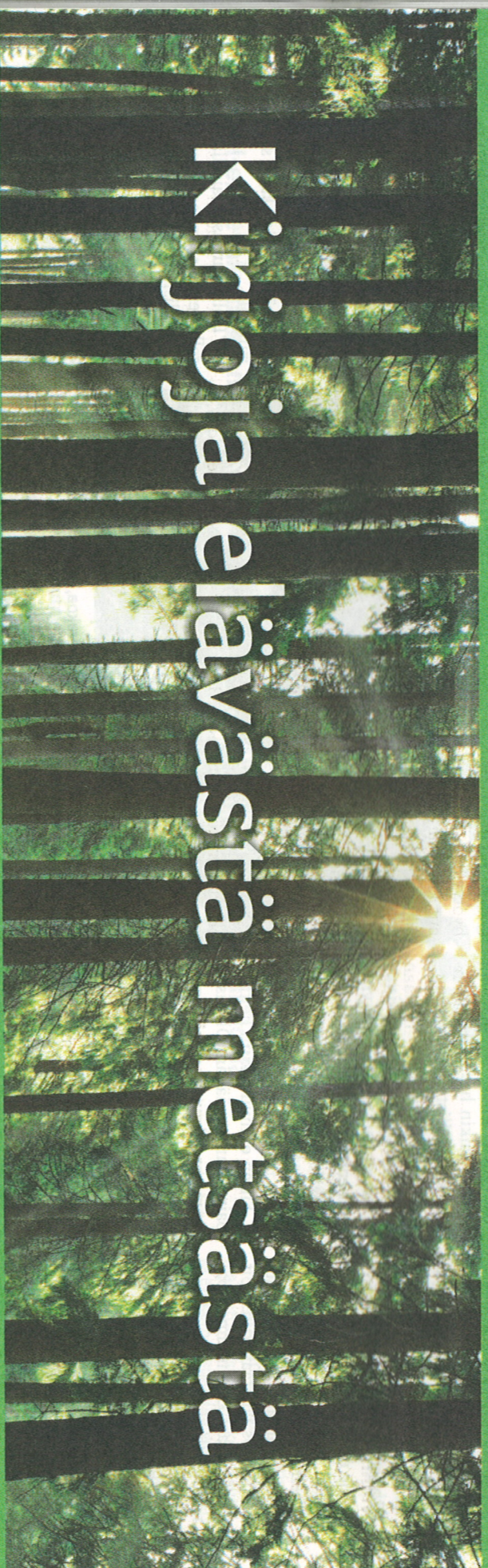
rooppamajavaa Norjasta.

Samoihin aikoihin eurooppamajavan palautusistutusten kanssa Suomen tuotitiin myös amerikamajavaa New Yorkista. Nämä kaksi lajia ovat elintarvikkeita. Nämä kaksi lajia ovat elintarvikkeita.

Nykyään eurooppamajava on lähinnä Satakunnassa, ja niiden kannaksi arvioidaan parituhatta yksilöä. Eurooppamajava on vaarantunut laji Suomessa. Amerikkamajavia puolestaan on noin 12 000. Ruotsissa, Nor-

Majava luo kosteikkoja, jotka ovat Euroopan uhatuimpia elinympäristöjä.

Kirjoja elävästä metsästä

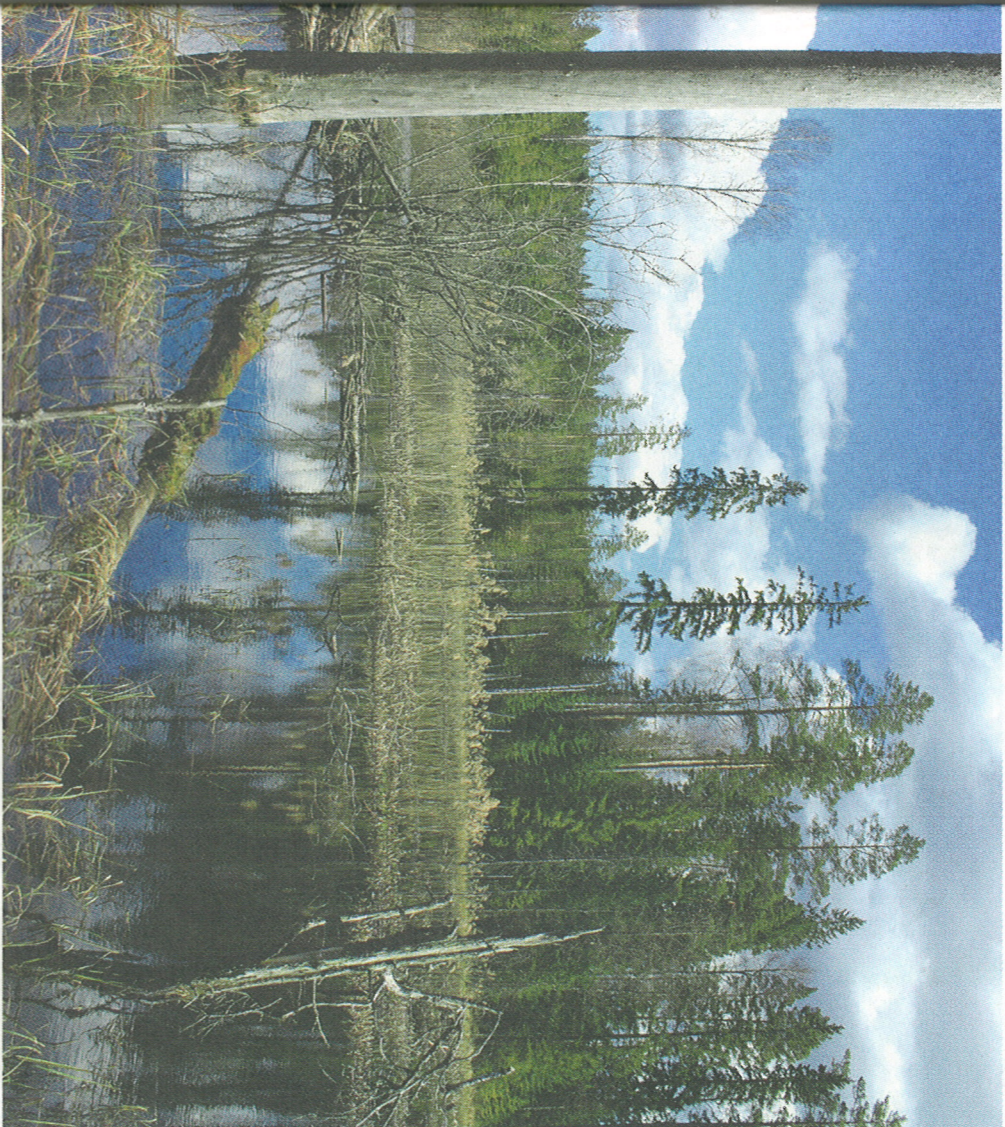
Nyt saat Metsäkustannuksen metsäkirjat KIPA-kirjakaupoista.

Tervetuloa tutustumaan!
Lähimmän KIPA-kirjakaupan näet osoitteesta www.kipa.fi

Metsäkustannus Oy on Suomen johtava metsäkirjojen kustantaja.

 METSÄ
kustannus

Mia Vehkaoja

jassa, Venäjällä ja Baltian maissa euroopnamajavia on paljon enemmän kuin Suomessa, esimerkiksi Ruotsissa yli 100 000. Nykyään Euraasiassa elää yli 700 000 euroopnamajavaa, kun kanta oli pienimmillään vain 2 000 yksilöä.

Vahinko- vai hyötyeläin?

Majava kaataa rantapuuta rakennustarpeeseen ja ruoakseen. Se syö lehtipuuden kuorta, versoja, lehtiä sekä kesäisin erityisesti vesikasveja. Joskus harvoin majavalle voi kelvata männyn nieläkin.

"Majavan

rakentamista

padoista on myös hyötyä."

Padon rakentamisessa majava usein käyttää samoja puuta, joista se ensin on hyödyntänyt kuoren. Majavan padotessa pienen joen tai lammen vesi nousee ympäröivään metsään. Tulvan valtaan joutuneet havupuut heikenevät jo ensimmäisenä kesänä, kun niiden juuristo ei saa happea. Hieskoivut ja tervallepät pärjäävät tulvikoilla muutaman vuoden, mutta pajut voivat sinitellä metrisessä vedessä vuosikymmeniä limajuurensa turvin.

Majavan toimet kohdistuvat yleensä rannan tulvaniityn vähempiarvoisiin puihin, mutta alavilla seuduilla veden valtaan voi jäädä järeämpäkkin puusto. Majavan padoista on kuitenkin ihmiselle myös hyötyä. Padon synnyttämä kosteikko toimii vettä imevän siemen lai-

la ja loiventaa jokien tulvahuujuja. Patovallassa myös pidättää ravinteita ja estää niiden huuhoutumista alemmas vesistöön. Voidaankin sanoa, että majavan palauttaa vesistöjä niiden luonnolliseen tilaan.

Majava luo toiminnallaan maisemaan kosteikkoja, jotka ovat koko Euroopan uhatuimpia elinympäristöjä. Niissä viihtyvät useat selkärangattomat, kuten sudenkorennot, sekä monet kalat, sammakkoeläimet, linnut ja nisäkkäät.

Majava riistanhoitajana

Majava-alaat ovat otollisia ympäristöjä vesilinnuille. Kun majava patoaa lammen, sille tulee heti taveja ja telkkiä poikueineen, myöhemmin myös esimerkiksi sinisorsia. Varsinkin karuilla metsäjärvialueilla sor-sien poikuetuotanto keskittyy usein muutamalle majavan luomalle avainkosteikolle.

Runsaan tuotannon taustalla on tulvassa kuollut hajoava rantakasvillisuus. Sen varassa elää tiheässä hajoavia kasveja syöviä selkärangattomia, jotka

ovat sorsanpoikien tärkeää ruokaa. Majava-aitaiden matarat rannat takaavat sen, että sapuska on myös pienten poikasten ulottuvilla. Majava-aitaista hyötyvät myös monet muut linnut, kuten taivaanvuohi, metsäviklo ja kuolleita puuta naputtelevat tikat.

Majavaa voidaan riistanhoitodossa matkia. Suomessa on meilläkin sekä riistahallinnon luotsaama Kotiseutukosteikko Life -hanke että Metsähallituksen projekti Riistan aktiivinen elinympäristön hoito (REAH). Molemmissa perustetaan ja kunnostetaan kosteikkoja. Life on yksityismaita varten ja REAH-hankkeessa toimitaan Metsähallituksen alueilla. Kunnassakin hankkeessa on tarkoitus yhdistää riistanhoito ja luonnon monimuotoisuuden vaaliminen.

Mia Vehkaoja on laatinut progradu -tutkielmansa majavan vaikutuksista sammakoihin. Yliopistonlehtori Petri Nummi kirjoitti ensimmäisen artikkelinsa majavista Metsälehteen 30 vuotta sitten.

Mia Vehkaoja

Sotakorvaukset painoivat ja metsänhoito torkkui

TIIA PUUKILJA

UJTINEN VUONNA
1947

Sotakorvaukset rasittivat vuonna 1947 Suomen taloutta ja metsiä. Neuvostoliitolle vuosina 1944–1952 maksettua hyvityksistä huomattavan osan muodostivat puutavara ja sen jalosteet. Helmikuussa 1947 yhteensä 265 000 miestä ja 97 000 hevosta teki osansa sotakorvauksien eteen ja urakoi savotojilla.

Puu oli ainoa valuuttamme. Sillä maksettiin niin sotakorvausteollisuuden tarvitsemat tarveaineet kuin arjen välttämättömyydet.

"Milläpä muulla kuin puulla me nyt pystisimme tuottamaan ulkomailta ne lukematonta jokapäiväisen elämisen tarvikkeet, joita oma maa ei meille pysty antamaan, mutta joita ilman emme voi elää", Metsälehdessä kirjoitettiin.

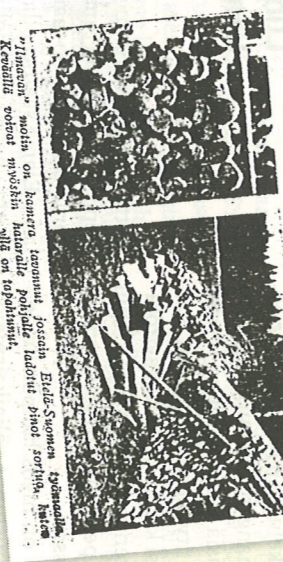
Vaikka metsät olivat sodasta toipuvalle Suomelle siunaus, valtaiset hakkuut heittäivät myös huolta. Hakkuu-urakat olivat mahtavuudessaan huomattavasti sotia edeltäneitä vuosia suurempia, eikä työvoimaa riittänyt hakkuualojen uudistamiseen. Etenkin parhaat metsät joutuivat koetukselle. Niiden puustosta arvokkaimmat joutuivat ensimmäisenä kirveen alle.

Tilannetta pahensi sotavuosina olojen pakosta nukahdannut metsänhoito. Sotia edeltäneet valtakunnan metsien inventoinnit osoittivat, että metsien hoito Suomessa oli edistynyt. Sota kuitenkin pysäytti kehityksen, kun kaikki kynnelle kykenevät pätiset-tiin taimikoista ja hakkuilta sotarantareelle.

"Meille on annettu mainetta, että Suomessa metsänhoito on muiden pohjoismaiden rinnalla korkealle kehittynyt tai ainakin kehittyvässä. Tärkeä suunnittelallaan retkiä jopa valtamerten takaa. Mutta jollai pikaisa parantamisista tule, niin voimme näyttää muuta kuin kullissejää?" kysyi Metsäntutkimuslaitoksen pitkäaikainen professori Yrjö Ilvessalo.

Sarjassa seurataan Metsälehdessä uutisia viiden vuoden välein.

Huono pino ja pinohojia.

"Huono" pino on kaatamalla, jossa on pinoja, jotka on pinoitu. Kuvassa on pino, jossa on pinoja, jotka on pinoitu.

Numeroluokkoisia, serkkuisia
KASSA-ARKKUJA
Koko 80 x 40 x 38 cm, paino n. 55 kg.
Sopivat metsäseuran, maaseutukassan, seurakunnan ja perhelehtien kassoihin.
TEOLLISUUSTUOKKU Oy
Heiskanen, 21 A, p.m. 02296, Sastu.
Aikakautteen n. 21 A, p.m. 02296, Sastu.